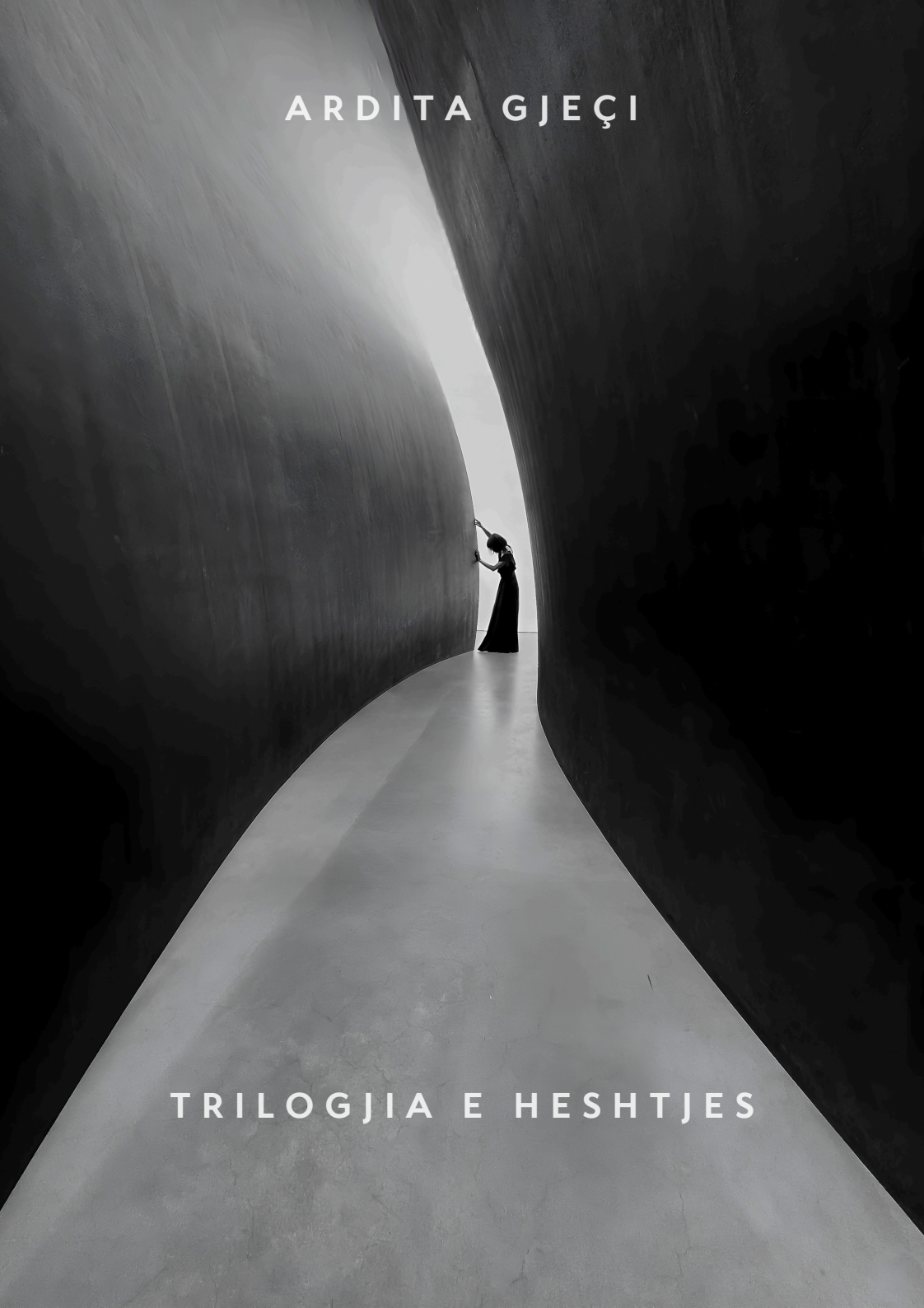

ARDITA GJEÇI

TRILOGJIA E HESHTJES

Ardita Gjeçi

TRILOGJIA E HESHTJES

Poezi

Janar 2025

Redaktore: Mimoza Gjoka
Kopertina: Punimi artistik "Endless"
nga Sun Philippaerts (46n2.photography)

© 2025 Ardita Gjeçi

Të gjitha të drejtat i përkasin autores.
Ndalohej riprodhimi, shpërndarja dhe përdorimi i
paautorizuar i veprës.

Ky libër është publikim i pavarur i autores dhe
mund të shkarkohet falas vetëm nga platforma
archive.org.

Çdo faqe tjetër që e ofron këtë libër është e
paautorizuar.

Ky libër nuk lejohet të shitet.

**Kushtuar më të shtrenjtëve të mi: Markut,
Marianës, Silvestrës dhe Gabrielës.**

Vallja e Brezave
Vallja e Natës
Vallja e Heshtjes

2003 – 2005

*Kushtuar pjesës sonë që shfaqet marramendëse për
një kohë të shkurtër në moshë fare të re dhe që lë gjurmët
e saj thellë në qenien tonë.*

PËRMBAJTJA

- 9 Dy fjalë për Trilogjinë e Heshtjes

Vallja e Brezave

- 19 Vallja e Brezave
20 Tokës I
22 Tokës II
23 Mëngjes mbi rërë
24 Histori
26 Botë në përpëlitje
27 Qyteti
28 ... (pa titull)
29 Tragjedi personale
30 Koha ime I
31 Koha ime II

Vallja e Natës

- 35 Vallja e Natës
36 ... (pa titull)
37 Brezvrarë puthjet
38 ... (pa titull)
39 ... (pa titull)

40	Vetvetes
41	Duart I
42	Duart II
43	... (pa titull)
44	Ëndrra
45	Mesjetë
46	Ai
47	... (pa titull)
48	Vargjet
49	Tempull i paqes
50	Frikë
51	Tmerri
52	Ëndërrimtares
53	Dëshpërimi

Vallja e Heshtjes

57	Vallja e Heshtjes
58	Loti I
59	Loti II
60	Loti III
61	Loti IV
62	Loti V
63	Dy tradhtitë
64	Përtej dritës
65	Përndijim
66	Nata e parë
67	Nata e fundit

Dy fjalë për Trilogjinë e Heshtjes

Kur më ranë në dorë këto poezi, edhe pse m' u bë e qartë që në fillim që i përkisnin kohës së adoleshencës së autores, nuk i rezistova idesë për të lexuar pak menjëherë. Mjaftuan vetëm dy prej tyre, të zgjedhura rastësisht, për të më përfshirë në vorbullën e ndjenjave. Janë poezi të mbushura me imazhe të fuqishme dhe me ngarkesë emocionale, në të cilat eksplorohen temat e pasigurisë, dhimbjes dhe ndarjes.

Takimi i parë me to i ngjan kërcitjes së akullit mbi një liqen të ngrirë, i cili nuk të mban për të patinuar, por të josh për t'ia dëgjuar krokëllimën; të tremb se mos të zbrullet nëse e prek dhe të kristalizon idenë së brendshmi, të cilat, nëse nuk rri t'i shijosh, mund të të ikin e të shkrihen; të tremb se mos humbet mundësinë të kridhesh në atë botë filozofike që autorja e ndërtoi kur ishte 15 vjeçe; të bën të mendohesh edhe një herë nëse duhet të guxosh të shkelësh mbi akull apo jo.

Lumi i vargjeve rrjedh sa i egër, aq edhe i qetë, duke krijuar kështu vallen e jetës, të rinisë së përjetshme, të Hebës që është burimi kryesor i frymëzimit, në luftë për të kuptuar jetën në gjithë thellësinë dhe misterin e saj.

Vëllimi poetik ndahet në tre pjesë: **“Vallja e Brezave”**, **“Vallja e Natës”** dhe **“Vallja e Heshtjes”**. Autorja e çel

ciklin e parë pikërisht me poezinë **“Vallja e Brezave”**. Në këtë poezi, përvojën historike dhe shpirtërore që përcillet ndër breza, autorja e lidh me përvojën vetjake që i është trashëguar qoftë edhe në të pavetëdijshmen e saj, për të theksuar forcën dhe qëndresën kulturore.

Kjo vepër ka një strukturë të veçantë ku disa poezi i kemi me disa pjesë, aq sa duket sikur vijimësia e mendimit nga njëra poezi te tjetra endet rreth një boshti të padukshëm të mbuluar me një tis të hollë ndjenjash që jo thjesht përsëriten, por formësohen: i sheh të valëviten si dallgët e liqenit që, ndonëse duken të njëjta në shikim të parë, ndryshojnë po aq nga njëra-tjetra.

Te poezia **“Tokë I”**, toka simbolizon njëherësh hapësirën e dashurisë, të dhimbjes dhe të mallkimit. Ajo simbolizon përballjen e autores me kujtimet, shpresat dhe dhimbjet. Mallkimi simbolizon ndjenjën e braktisjes dhe pafuqinë për të shpëtuar tokën nga rrënimi emocional. Nga ana tjetër, në poezinë **“Tokë II”**, poetja kërkon ta prekë tokën fizikisht, duke e përfytyruar si nënë të lënduar dhe veten si fëmijën e humbur që rend në kërkim të saj. Metaforat **“rrënjëftohtë”**, **“ndjesimbytur”** etj. evokojnë ndjenjën e humbjes së shpresës, luftën e brendshme dhe dashurinë e thellë për një vendlindje të plagosur. Duke reflektuar rreth humbjes, kujtesës dhe lidhjes së përhershme me vendlindjen, poetja do të bëhet një zë për të gjithë ata që vuajnë nga mungesa e tokës së tyre të dashur.

Poezia **“Histori I”** mbart gjurmët e kujtimeve, pasojat e të cilave mbeten të pashlyera. Poezia rrjedh qetë, por është e ftohtë dhe melankolike. Ajo të krijon imazhin e absurdit të përpjekjeve të njeriut për t’i dhënë kuptim jetës në një botë të përkohshme dhe të ndërlikuar. Simbolika e

mëngjesit është motiv për rilindjen, për një fillim të ri, edhe pse është i rënduar nga pesha e së kaluarës. **“Historia II”** ka simbolika fetare dhe historike. Krishti dhe kryqëzimi e lidhin poezinë me sakrificën dhe humbjen, ndërsa varret dhe rrugët përfaqësojnë rrugëtimin e errët dhe të dhimbshëm të brezave të tërë. Toka e shenjtë nuk është më një vend shprese, por shndërrohet në tërësi kujtimesh të djegura si pasojë e luftërave dhe dhunës. Kjo i jep poezisë një ton universal dhe social, meqë fokusohet në fatin e përbashkët të njerëzimit.

Te **“Bota në përpëlitje”** përshkruhet një botë në përmbysje dhe pa drejtim. Te kjo poezi fajësohet njeriu egoist për krizën globale dhe për pasojat që po vuajnë të gjithë. Toka dhe bota janë viktima të pafuqishme që përpëlitën për mbijetesë. Metafora *“krahët e njomë të vogëlushes që treten në shkretëtirë”* simbolizojnë pafajësinë që humb si pasojë e vuajtjeve dhe shkatërrimit.

“Qyteti” na shfaqet si qenie e gjallë që kërkon prehje dhe përballet me rrënimin e tij. Muret dhe portat që zbehen dhe bëhen hi, pasqyrojnë kalbjen e kohës dhe të harresës. Mbizotëron atmosfera e zymtë për të theksuar ndjenjën e braktisjes dhe të lodhjes. Mjafton dyzimi për atë nëse vajza a hëna qan, për të krijuar hapësirë për reflektim rreth brishtësisë së ekzistencës dhe mungesës së shpresës në një botë të mbushur me dhembje.

Një reflektim për mëkatet, hipokrizinë dhe iluzionin e njeriut përballë humbjes do ta gjejmë te poezia **“Pretendim”**, e cila mund të shihet si thirrje që na bëhet për t’u përballur me realitetin duke lënë pas krahëve pretendimet dhe iluzionet.

I vështirë për autoren është edhe procesi i vetanalizës

dhe i rimëkëmbjes, i cili paraqitet te **“Tragjedia personale”**. Poetja sugjeron të përqendrohemi te rilindja pas dhimbjes, duke ditur mirë që njeriu përballet me krizën e identitetit dhe ndjeshmërinë, por se ka shpresë për t’u ripërtërirë shpirtërisht.

Te poezia **“Koha I”**, autorja shfaqet më intime. Ajo flet për kohën që ka kaluar nga pafajësia e fëmijërisë deri te ndjesia e humbjes në të tashmen. Personifikimi *“koha ime lindi jetime”* i vesh kohës cilësinë e një qenieje të gjallë. Nëpërmjet antitezës, e kaluara përshkruhet si e plotë, ndërsa e tashmja si e thyer dhe e copëzuar, çka na përcjell mesazhin se koha mund të shkatërrojë ndjenjat dhe kujtimet e dikurshme. Te poezia **“Koha II”**, kalimi i kohës paraqitet në trajtën e një ndikimi mbi jetën dhe moralin njerëzor. Në të dyja poezitë, koha shfaqet si forcë që i shndërron, shpesh në mënyrë të dhimbshme, jetën dhe identitetin e njeriut.

* * *

Pjesa e dytë e trilogjisë nis me poezinë me të njëjtin titull, **“Vallja e Natës”**. Këtu poezia përshkruan një vallëzim simbolik ku ndërthuren historia, koha dhe kujtimet, dhe ku nata përdoret si sfond për reflektim dhe ndjenja të thella.

Te poezia pa titull në faqen 36 të bie në sy vargu *“Ti, mbase s’ke për të qenë kurrë loti im”*. Loti simbolizon një humbje që nuk mund të shprehet plotësisht me fjalë. Pajtimi me dhimbjen shndërrohet në një proces të brendshëm, në të cilin ideja e pranimit të gjendjes ofrohet si pikëpamje kuptimplotë.

Një tjetër poezi e fuqishme është ajo me titull **“Brezvrrarë puthjet”**. Fjala “brezvrrarë” të përcjell idenë e humbjes dhe

të shkatërrimit. Aty puthjet, që janë simbole të dashurisë ose afeksionit, na shfaqen të dëmtuara, të munguara ose të dështuara. Nga vargu *“dridhje të këputura në krahë shqiponjash”* kupton se humbja e mundësisë për të fluturuar (lirisë) shoqërohet me një lëvizje të **paqëndrueshme e të frikshme**.

Ndjenjat, pasioni, dhimbja dhe dëshirat e humbura na shfaqen edhe te poezitë **“Duart”**, ku imazhet e duarve dhe veprimet që lidhen me to luajnë një rol kyç për të trajtuar lidhjen mes trupit, shpirtit dhe dashurisë. Simbolika e murit—izolim, qetësi (e dëshiruar), dhimbje—tregon se mungesa e lëvizjes dhe e ndjenjave mund të sjellë vetëm dëshpërim. Megjithatë, në vargjet *“përqafoje Hebën”* dhe *“unë zgjas duart drejt fatit tim”*, të cilat janë akt i fundit i poezisë, uni vetjak ka ndërmarrë një hap për të përballuar fatin e tij. Duart, si simbole të veprimit dhe të mundësisë për të sjellë ndryshime, të lënë të kuptosh dëshirën për të ndikuar në fatin e vetes, ndoshta (pse jo) për të arritur një paqe të brendshme ose një lloj pajtimi. Duart janë metaforë për mundësitë që na jepen në jetë. Jemi ne që vendosim se çfarë duhet të bëjmë me to.

Figura e Hebës haset edhe në poezi të tjera. Nëse në kulturën arabe ajo është dhuratë nga Zoti, ose, më saktë, bekim, në antikitetin grek është perëndesha e rinisë së përjetshme, vajza e bukur e Zeusit që u shërben hyjnive eliksirin e përjetësisë.

Kështu vjen Ardita në këto poezi: me rininë e përjetshme të shpirtit të saj. Vargu është eliksiri i përjetësisë: fryma që përcillet në çdo fjalë dhe dhurata që ajo ka zbuluar që në vogëli me botimin e parë, *“Kush e mori lumturinë”*, të botuar në vitin 2001 (në moshën 13-vjeçare), që do të ndiqej

nga libri i dytë me prozë poetike, "Shkallët", në vitin 2004.

* * *

Në pjesën e tretë të trilogjisë, "**Vallja e Heshtjes**", do ta shohim heshtjen si një dimension të brendshëm emocional dhe shpirtëror që mbart një ndjenjë dhimbjeje dhe vetmie të thellë. Mjafton të shohim te poezia me të njëjtin titull ku poetja këmbëngul te përballja me veten qoftë edhe në heshtje. Aty notat e pesimizmit thyhen nga rezistenca dhe përpjekjet për të dalë nga errësira, çka reflektohet te vargu "*unë guxova, unë qava*".

Përballjen me veten, për t'i dhënë kuptim dhimbjes së brendshme, do ta shohim edhe te poezitë "**Loti**", të cilat na shfaqen si zhvillim tematik në të pesë pjesët përbërëse të tyre.

Te "**Loti I**", toni është më i përhumbur dhe trishtimi shihet si vendstrehim, ndërsa te "**Loti II**", toni është më dramatik meqë përqendrohet te lufta kundër dhimbjes dhe errësirës, të cilat paraqesin një sfidë me të cilën duhet të përballemi.

Te "**Loti III**", edhe pse mbizotëron ndjenja e trishtimit dhe e lodhjes shpirtërore, përsëri na vjen mesazhi se dhimbja është pjesë e pashmangshme e jetës, prandaj ballafaqimi me të do guxim, ndërsa te "**Loti IV**", vuajtja merr përmasa kolektive. Në përshkrimin e hendekut midis shpresës dhe realitetit të ashpër, theksi bie mbi varfërinë shpirtërore dhe materiale. Autorja me këtë synon të vërë në dukje që vuajtjet nuk janë vetëm individuale, por reflektim i kushteve shoqërore dhe i mungesës së drejtësisë.

Te "**Loti V**", ku trajtohet sfida e rigjetjes së të vetvetes,

autorja është e bindur se kalon përmes dhimbjes. Vargu *“që rrugët merrte në erërat e natës”* na paraqet rrugëtimin jetësor me humbjet, rilindjet dhe sfidat personale. Vetë autorja, duke përqaftuar sfidat, shfaq guxim e shpresë për një të ardhme më të mirë.

Libri mbyllet me dy poezi: **“Nata e parë”** dhe **“Nata e fundit”**, të cilat përfaqësojnë dy skajet e një udhëtimi jetësor. Në to theksohet rëndësia e fillimeve dhe e fundeve në ciklin e jetës. Te **“Nata e parë”** kemi fillimin e një udhëtimi dhe rigjetjen e shpresës për një fillim të ri, ide kjo që shprehet nga vargu *“gjethet e mimozës i falin këngëshkrueses”*. Këtu është gjetur burimi i frymëzimit për atë që do të vijë. Ndërkohë te **“Nata e fundit”** paraqitet fundi i udhëtimin, përballja me përfundimet e pashmangshme dhe tragjeditë.

Edhe pse notat melankolike përshkojnë gjithë veprën, çka reflekton frymën e kohës kur janë shkruar (mbi 20 vjet përpara), poezia gjithsesi mbetet udhëtim i thellë në labirintet e shpirtit ku heshtja bëhet mjet i fuqishëm për reflektim dhe transformim.

Për këto arsye, çdo lexues do ta gjejë veten në këtë udhëtim duke kërkuar Hebën e tij.

Mimoza Gjoka
Lezhë, Shqipëri
Janar 2025

Vallja e Brezave

Vallja e Brezave

Vaji i këndueshëm i alpeve rrënjosur
në mishrat e një trupi emotiv.
Dridhen shpatat në tehe fatesh,
tejshkohet errësirave shpirti im.

Vështrimet i kaloj në rrudha,
në brez e shtrëngoj fort të kaluarën.
Qiejt mbështjellin akuj të përzier
me hijet, zemrën, shpresëharruarën.

Xhandarët e kohës digjen në valle brezash,
valltarët rrotullohen nëpër vatra gjaku.
Vallja e brezave, perla, shpirtra...
Brez-natë... Brez-shpatë...

Tokës I

Tokë e ëndërrimeve të mia,
mungesë përgjigjesh të mijëra pyetjeve,
mbushur me ngjyrë të verdhë naiviteti!
Të zbehta pritjet e tua!
Të djerra gjiret e tua!
Të rëndë lotët e tu!
Ku ke mbetur mbretëreshë e kuqe,
me krahë të zinj?
T'i kërkoj petkat në pjesët ku hijet
kafshojnë e shqyejnë hiret e tua!
T'i kërkoj duart aty ku shtrëngojnë
më fort zemra të çeliktë.
Unë po shndërrohem në dy gjysma zemrash...
Nuk e shoh me shtatin tënd
në brigjet e përsosura të Mesdheut.
Nuk i ndiej me ujërat e tua
me kthjelltësi fluturash.
Tokë e dridhjeve të mia...
Mos mendove veç për veten?
Kaq lehtë më nxore nga dera jote?
E padrejtë!
Të kam lënë kujtimet!
Ëndrrat! Shpresat!

Të kam lënë forcat!
Edhe shpirtin ta kam lënë!...
O tokë e varreve të mia!
(Të mallkuan apo je ti që mallkon?)
Të përqafoj deri kur nga kraharori
të plasë shpirti im...shqiponjë...
...O tokë e ëndërrimeve të mia!

Tokës II

Me tokën dua të flas.
Buzët me dherat fort t'i puthis
në kërkim të një cope shpirti të humbur,
rrënjëftoh të, ndjesimbytyr.
Tokën, dhimbshëm dua ta shtrëngo
në kraharorin e këputur,
si një nënë e vvarë
fëmijën e saj të brishtë.
Vallë, të kenë çelur filizat e parë?
Po ajo çfarë lashë, ku mbeti?
Kam reshtur së vështuari nga fije perdes
barin e lagësht, diku nëpër lëndinë.
Pritja, prehjet e zeza,
janë gozhduar në hapësira të lëna.
S'mbeti hije asgjëje!
Asnjë etje s'mbeti e pashpëlarë,
rrënjëftoh të, ndjesimbytyr...
Diku nëpër lëndina
kam reshtur së kërkuari dherat...

Mëngjes mbi rërë

Leshterikë e mbetje pushtuan bregun, pa fjalë.
Tutje kanë mbetur gjurmë ende të pafshira.
(Kafshe a njeriu?)
Në unaza të pavlera orët mblidhen,
psherëtimat e thellë fryn e dridh kufijtë.
E ndërsa shputat e këmbëve më digjen,
në mendje më vizatohen lojëra cirku.
Ashtu, mbetur në një çarçaf të qiellitë,
ëngjejt vezullues tresin vështtrimin,
përkundur valëve në kokërriza rëre
që rrokullisen në matje momentesh...
Anëmbanë – zgjohet mëngjesi!

Histori

Njerëz të përgjumur historitë tona.
Popuj të cilët kryqëzimin e Krishtit
e bënë në varret dhe fundet e rrugëçërve.
Tokat e shenjta janë përzhitur,
nën nivele fuçish vere, pa moshë.
Zgërdhimje!
Shaka pa kripë!
Zë i lartë, shërbyese të heshtura.
Tablo e përhimët.
Sallon i rëndë, nën pluhur metali.
Viktima është një mbetje,
e prangosur nëpër hamendje,
pa rezistencë,
më vonë dhe në thashetheme...
Barkfryrët ndajnë gjyqet.
Kolonat.
Në tel e tej, bëhem kufomë.
Në tel e këtej, mbes pa liri,
kjo kufomë – më e dhimbshme
se thikat e një shpërqendrimi -
në tel e tej.
Mos m'i tronditni themelet e kështjellave.

Në kryq qëndron Krishti...

Hije...

Diku ulet një kokë...

Njeri i humbur në gjumë, historia jonë.

Botë në përpëlitje

Në ëndërroftë ndonjëherë gllënjë ndryshimi,
në fundin e një shisheje,
zhytur në det çmendurie,
qelizat vetëtradhtohen në absurditet,
krahë të njomë vogëlusheje
treden mes shkretëtirës pa zë...
Në frymë, thith fort dëshpërimin,
fat i çuditshëm i tokës.
Njeriu egoist e gdhendi pamëshirshëm...
Bota përpëlitet në duar të pahijshme.

Qyteti

Qyteti i lodhur, kërkon prehje
në krahët e lodhur të kohës.
Muret e varur si gjethe të rëna,
në pragvjeshte të parakohshme,
zbehen...pëshpëritin në mundim.
Eshtrat në formë frikështijeje korbash,
në mesin e arës mbjellë me shpirtra të trishtë.
Rrugët enden ndërtesave të kërrusura,
çalamanët shkundin shpatulla të pluhurosura.
Portat bëhen hi.
Në ka lumenj, le të rrjedhin!
Në ka natë, le të zbresë!
Qetësi për të ngratin!
Qan një vashë!
Qan një hënë!

...

Pretendim,
ndërsa Perënditë pa e plot fuqi,
luajnë me foshnjat e saj.
Pretendojnë,
ndërkohë që parajsa iu shket ndër këmbë.
Kujtohen mëkatarët të dyndin kishat,
ato të mermerta, të ndritshmet,
të majmet, të akulltat...
Pretendoj,
t'ia shqyej, t'ia djeg,
mbulesat e gjakosura duarve
pa ripërtëritje, pa dridhje.
Ah, sikur të mundja
ta shuaja, ta shfarosja
këtë agoni të stërmunduar,
të stërheshtur...
fundin e së shenjtës përjetësi.

Tragjedi personale

Tragjedi e përgjumur vetvetja,
si bishë e sakatuar përpëlitet
te një fundërrinë.

Tragjedi e lodhur vetvetja,
krisma etjesh, lajthitje fryme,
buzëmbremje gjysmë e vdekur.

Tragjedi ironike vetvetja,
lulet e bardha të një faqekuqeje,
që hapin thellësi të re.

Tragjedi personale vetvetja,
gënjeshtare e përdalë vetvetja,
si një shfaqje klounësh,
në ngjyrë aktoreske, të mjerë!
Pëlhurë mëndafshi vetvetja,
muzikë orientale në gjak,
buçitje venash.

Rilindje e stërmunduar vetvetja,
ritretje e dytësimit, gjunjëzimit në tokë.

Tragjedi e fjetur vetvetja,
si bishë e palëvizur,
në plagë të thellë të një fundërrie.

Koha ime I

Koha ime lindi jetime,
e shtrenjta e ime kohë,
që dashurohesh marrëzisht prej meje!
Dikur më ktheheshe me sytë e një krijese fëmi,
më çarmatosje nga mendimet më guximtare,
me zërin e të cilave krenohesha,
që vinte si baladë e brendshme.
Tani...
janë vetëm copa të mbetura flamujsh,
të shqyer nga hapa më të rëndë.
Himn krenar, me dorën diku afër zemrës, i imi.
Koha ime e pamatshme!
A maten gëzimet e mia të furishme,
dhimbjet dhe plagët e përhershme?
Unë kam jetuar dycopësh,
dyherësh.
Jam gjeniu i fundit pesëvjeçar
që luan me kohën, jetën,
me një gisht të vetëm.

Koha ime II

Padrejtësia ime e kuqërremtë,
si enë gjaku të papastër,
që loz rreth prejardhjes sime rrënjëdyshimtë,
si me litarët e trekëndëshave fatalë!
Më mat, më peshon,
prej njërës fije floku te tjetra.
Ndihet njerka ime,
e unë “Borëbardha” e saj,
mëkati i saj, në dëshpërim.

Vallja e Natës

Vallja e Natës

Bredhin historitë nëpër heshtje,
këmbëzemra fort në tokë troket,
kërkojnë sytë të përshkojnë vetveten,
më rrëmben hëna në shtratin e vet.

Në valle humbasin ankthet e lodhura,
vijat e një lidhjeje me një shpirt.
Ku ujqërit kafshojnë rëndë trëndafilat,
brezat harrojnë erën, shuajnë ditë.

Lër të kërcejnë nën lahuta kujtimet.
Lëre hënën të kridhet në puthjet e saj.
Vallja e natës këndohet nga mallet,
yjet nurin shkundin mbi errësirë.

...

Mëndjeheshtur lëvizin nëpër vetvete
qeniet e një pjese të humbur në zbrazëti.
Ti, mbase s'ke për të qënë kurrë varri im,
por guri po.
Ti, mbase s'ke për të qënë kurrë loti im,
por shkaku po.
Sado të humbasësh në përqaftime,
sado t'i tretësh ndjesitë e dështuara,
sado të pyesësh për shpresën,
sado të shqipëtosh deri në vdekje,
të dashuroj!

Brezvrrarë puthjet

Brezvrrarë puthjet...

Dridhje të këputura në krahë shqiponjash.

Brezvrrarë puthjet...

Mister në pasqyrim të dhimbshëm djersësh.

Brezvrrarë puthjet...

Antiket thellojnë mozaikët në dëshpërim.

Brezvrrarë puthjet..

Hesht e puth në vdekje!...

...

Ti klith
e në klithje plasin venat
e një dëshpërimi pa krye.
Muskujt shtrëngohen në etje ligështuese.
Me krahë kërkon copezat
e një iluzioni mes gurëve të rremujtë,
prej një impulsi vetjak.
Ti zinxhirosesh në shprehje lotësh,
pishtarët e një dhimbjeje flakërojnë britmë.
Trupat përfshihen në çaste të vdekura.
Ti klith...
Ti hesht...
Ti përplasesh nëpër errësire djegëse.
Pyetmë në lind?!...
Të shtrëngoj në shpirt,
kurth i errët i vetvetes!

...

Ti me heshtjen përloresh,
unë me mallin shtrëngohem në përqafime jete.
Erës i hakërrehem fytyrëlagur,
shprehje s'marr, duart më ftohen.
Ti kthehesh në ferrin tim,
e unë të pres deri sa më keput venat,
dashuri' e marrë.
Fjalë e përkohshme,
pse vjen e përplasesh në dhimbjen time?
Kalitesh mbi të si në beteja luftërash,
ajo kalon...
E dhimbja rrjedh gjak!
Ti me heshtjen përvijohesh...
Lehtë, fllad i plasur më përmend,
me mallin marr jetë,
dashuri e marrë.

Vetvetes

Unë dehem me pjesën e trishtuar timen,
e endem eshtrave të një shkrepjeje të përflaktë.
Ëndrrat më shpërthejnë në lot,
jam krijimi i vuajtjes sime.

Jam e shkretuar në buzëqeshje mjeruese,
në hedhjet tej vetvetes si e vdekur,
ku kobshëm shamizezat thurin vargjet,
unë humbas... në zi... tretëm...

Unë jetoj dritat e lumtura shëmtuar,
të një bulevardi qelizor të krisur,
përqafim imagjinar, lot i përjetshëm,
rrugë e vetme!

Duart I

Merrmi brinjët, oh natë,
e mbështetmi në më të lartin mur,
në më të heshturin,
ku qetësinë ta ndiej si thur trishtim.
Lumenjtë i marrin me vete drejtimet
e dy rrezeve të mëngjesit të parë,
tutje atje ku dhembja i perplas.
Edhe në mos pastë dashuri për ty, ka adhurim...
pa praninë e kohës...
vetëm një kalldrëm në pritje për pak paqe!
Refrenet e netëve mbështeten në dy shtylla,
buzët ua fal eshtrave të një zemre,
kerrusur zeri i parë të përkedheli
në mungesë të frymës,
si një valë dridhëruese, rrëqethëse,
beson, të pret, gjithmonë e kërrusur.
Ecejaket hijembetëse rrugën kërkojnë,
e të gjejnë!
Ti më zgjat duart dhe tutje
hedh pelerinë të rëndë.
Përqafoje Hebën.

Duart II

Idhnimin e kuq falma me druajtjen,
bukuroshe kokulur në trishtimin tënd.
Zbuluese skajesh, pasionvrrarë,
dëshirëmekur, lutëse e butë,
tiparmurgeshë mbështjellë në të bardhë.
Dridhje duarsh.
Koha më tërheq nga çdo anë drejt fundit,
drejt mëkatit.
Ti, e zbehta, e ëmbla, krijesë e re.
Pyetëm nën zë,
a jam unë viktima
apo përjetësisht do të jem i pashpirti,
unë që mbi të gjitha të dua me shpirt?!...
Ngatërrestarë të etshëm
pengojnë ajrin e jetueshëm,
ty...
Falmi duart e jetës, kudo qofsh,
e pashpirt apo e pazemër,
a viktimë e përzier me idhnim.
Unë zgjas duart drejt fatit tim.
E përqafoj Hebën.

...

Ti të ma lëndosh shpirtin,
puth mizorisht të brishtat forcat t' mia.
Zemrën e kulluar unë ta hap plot dashuri,
krijesë ferri.

Të kam mësuar edhe përqafimin e shenjtë,
edhe kuptimin e lotit të argjendtë,
e gjithsesi ti mbetesh mizori
që shpirtin ma sakaton me të vetmen
puthjen tënde.

Të urrej...

...(heshtje sublime...)

...(heshtje... të dashuroj).

Ëndrra

Ta kam në dorë ëndrrën,
përse hesht Hebë e shtrenjtë e botës?
Lidhe nyje jetesën me mënyrën tënde.
Të kam në shpirt përfundimisht,
më fort se një trup gjakun e tij.
Të ledhatoj Hebë, krijesë... krijim.
Vepër... mbi kryevepra.

Mesjetë

Lëviz e përgjumur mesjetë e trishtë,
degëzoji mijëra ballo në kryqe arratisjesh.
Unë mbetëm viktimë e viteve,
plagë e dashurive.
Puthmi ndjenjat e humbura erë e pamëshirshme,
kudo qofshin, kudo vdekshin.
Trupin po e lë të shteret dy brigjeve të fundit.
A të thërras: "Heshtni të mjerë!"
apo mjerimi jam unë?!
Mesjetë e trishtë,
përpëlitu modernizimit.

Ai

Ia patën shtëinë dorën në zemër,
aty ku tiktakët ishin krisje të harlisura.
Ia patën shkukur me forcë atë emër,
të vetmen ndjenjë e shpresë të gjallë.
Krejt tutje (braktisje) iku edhe shpirti,
i pafuqishëm, e të zeza mushkëritë.
Jeta e tij kish pasë qenë një tymosje e gjatë
shenjash, mënyrash, lëvizjesh, ndrojtjesh, ethesh.
Dorën në zemër ia patën shtëinë,
në të vetmin sënduk ku s'pat vënë dorë njeri.
E përplasën, e sollën, e rropatën, e zbrazën
deri sa s'mbeti më asgjë nga ai.

...

Veten ta shkatërroj deri në mbetjen e fundit,
zemëratat nga shirat t'i ndaj.
Vajit ia kam nisur mbi rrasë guri
nën një pemë të çfarëdoshme e tejet të rëndë.
S' dua t'ia di nëse njerëzimi po kalon
etapat e tij të lavdishme,
unë përjetoj tërmetin tim,
e më pas rindërtimin metamorfozik.

Vargjet

Perverset vargje të një peme degëvarur makabër,
prej një rruzulli boshtdalë,
shpirtin të ma marrë natë e dëlirë,
që terri mashtrues të mos ma pushtojë.
Ndiej të gllabërohem e buzët në gjak
prekin hekurin e mekur, pa shkëlqim.
Drita zverdhet.
Tërhiqmëni që këtej!
Vargjet perverse më ngjallin neveri.

Tempulli i paqes

Tempull i trishtimit,
kur mes kraharorit më (të) pulson
frikshëm ekzistenca jote.
Para duarsh e marr vetveten,
lotin në pritje, kur erë e ftohtë në palcë
ma thante shpirtin.
Atëherë ma lidhje shpirtin në zë.
Ku s'e kam kërkuar pakëz dritë!
Dëshira ime — dyshim i errët në skaje i yti.
Të vështroj, unë, kukulla e Migjenit tënd,
vallë si kërkon paqe prej trazimit?
Të hershmit trazimit tënd!
Trazimit tim!
Të lirova nga ankthet e mia,
e shenjta paqe e të ashtuqajturit
tempull!

Frikë

Frikën pas e lashë,
furtunat e egra të uneve
thellësisht vetjake në ngjyrë.
Mos më mbaj në gjak,
ashtu si në të kuqin gjakun tim s'të ndiej!
Era ime i përket një shqisë tejet të lashtë,
primitive dhe e ardhëruar njëkohësisht.
Ti do të vdesësh si një pjesë e bardhë
e adhurimit tim dyshues prej frymësh.
Hijet pas i lashë.
Mjegulla shtrydhëse të qenies së pavdekshme.

Tmerri

I mjeri tmerr kumbues,
si tinguj kishash të shtrigëruara,
sa vrullshëm ta njom trupin
si me buzë mëkati.
Ti dridhesh... ai dridhet...

Ëndërrimtares

Asaj...

Asaj mos guxoni t'ia thyeni duart,
mos u turri t'ia ndieni lëkurën e tejdukshme,
si e qara e vdekësisë.

Asaj...

Asaj mos u mundoni t'ia zbërtheni fshehurazi
zhelet nëpër bel a nëpër shpatulla.
E kurrë buzët mos ia cekni,
e mos ia shndërroni butësinë në puthje të shpëlame.
S'ka më rëndë se djersa e qëllimeve tuaja,
për flatrat e asaj...
...ëndërrimtares!

Dëshpërimi

Përsëritje e të njëjtës britmë,
mprehur në gjiret më të ashpra të dheut,
ku gërryhen kohët më të egra
të ekzistencës njerëzore.
Përse i kanë shpikur ëndrrat
zotat e plotfuqishëm?
Është e pafundme ideja mbi të cilën
shtrihen kufijtë e mi.
Asnjëherë s'prita nga kjo tokë pjesë.
Mos u dëshpëro!
Dëshpërimi është i pakuptimtë për thinjat e tua.
Mund të qash lehtazi...
...në heshtje!

Vallja e Heshtjes

Vallja e Heshtjes

Trishtueshëm bie në dashuri me errësirën,
tingull i këputur deti në valë të gjelbra.
Unë tërheq mbrapa forcë e shpatulla,
belbëzoj në tjetërsim, dua shtrëngime të lehta.

Kalimthi e ndjeva botën nëpër gishtërinj,
figurave homazhe u bëra, më pas i lashë.
Pa trastë në krah, kërkova vetveten,
një thirrje nga larg, një shurdhim i lashtë.

Loti lag petkun e valles së heshtjes,
unë mbeta guximtarja rrugës në mes.
Kudo qofshin hije përpjekjesh u mekën.
Unë guxova, unë qava...
Heshtja është fundi im!

Loti I

Mirazhi i spërkatur me grimca harrese,
djepin e mendimeve dhunshëm ma përkund.
Më vjen të qaj si një foshnje,
që pa sisë, mjerisht, kërkon ushqim.
Lërmëni në trishtimin tim!
Fundja dhe në dua të çmendem,
kujtohem gjithmonë se lumturi
do të zgjoja në vrimat e pafytyrësisë.
Nga larg vërej një copë tokë të djegur,
e ndiej se mes grushtesh kokën marr,
nën këmbë ziejnë dhera shekullorë,
pasqyra e një mirazhi të hershëm.
Kthemë në brez!
Kthemë në rrënjë!
Dua të çmendem!

Loti II

Lugina e errësirës shtron para syve të lodhur
hapësira të tëra me tërbim verbues.
E poshtër në gjak, shtigjet m'i mbyll
e fundin s'ma tregon...
Luan me durimin tim!
Shijon padurimin e krisjes së zemrës,
si dymbëdhjetë kambanat në mbetjet e një kishe.
Ma ka prangosur edhe trimërinë
në thembrat e Akilit,
që m'i lëndon ndër sy.
Shkëmbinjtë le të zhvendosen,
kokën dhunshëm mos ta shemb.
Ndaj, tutje digjini shamitë.
Lotët e mi s'janë dobësi,
por forcë e mbartjes së kujtimeve të së shkuarës,
e përqafim i fuqishëm i së ardhmes.
Shkëmbit i kërkoj zhvendosje,
që kokën mos ta shemb dhunshëm...
Oh, luginë e errësirës,
unë kam shpirtin që më fal dritë.

Loti III

Merri violinat, o dëshpërim kockash,
e shpirtrat rrënoqethi deri në sfilite,
ofroju kafe të zezë hidhërimi.
Andej nga kam kaluar, zemra më ka plasur,
dita përzien orët me natën,
dielli mvishet me fisnikëri hëne,
e ajo merr trajtat e rrezeve pa drejtim.
Kur i kam hapur krahët drejt jetës,
e kam mbartur me vete sakatosjen, shkëlqimin,
zymtësinë, karatin e cilësisë.
Madje, këmbëkryq jam ulur,
diku kam kërkuar qeleshe të bardhë
(në e meritofsha),
e bashkë me violinat në ajër luajta me gjak.

Loti IV

Në fundin e vargut me pisha,
i mbështetur numëron rruaza shprese
syri më i rrudhur nga qielli.
Tutje bredhin kalamajtë e varfërisë,
duart më ngjiten në rrëshirë pishë.
Trokëllima e rrotave të një qerreje,
rastësisht të mbetur në fshat,
më shpie në ndërtesën e fundit të mbijetesës.
Unë jam kthyer në shërbëtoren e instinktit të tërbuar.
Së fundmi, kur parazitët shkatërrojnë
foletë e qëndresës,
u përngjaj po atyre kalamajve plot ëndrra.
Peizazhet më kanë thërrmuar,
e hënën e kanë përpyetur nëpër tokë.
Liqeni më lag buzët e idhnuara
me pishat që ngrihen moskokëçarëse gjer në re.
Varka më pret!...
Mos kërko nga unë harrimin,
të marr me vete...
për të t'ënduar...
për t'u lëndur!...

Loti V

I mbledh lotët me kujdes,
lotët e rilindjes vetjake.
Trupat kanë kërkuar pareshtur
pjesën e mbetur të zemërngrysurës sime.
Kurrë s'u mor vesh se qeshë bijë
e petalit më të butë,
që rrugët merrte në erërat e natës,
e kthehej po me natë,
e brishta, e mbushur me guxim.
Pemët fryjnë nga e kaluara hilemadhe,
që me naze fronin ma liron.
E ndërsa unë me eks gëlltis lotët e qelqtë,
në një sallë të madhe, i gdhendur pas një porte,
froni vështron ngultas...
kurrizin tim.

Dy tradhtitë

I

Kanë për të kaluar shumë kohë të tjera,
e kanë për të humbur shumë ëndrra rinie,
kanë për t'u mishëruar detyrimet,
derisa ato të mësojnë respektin ndaj ëndrrës,
e ëndrra ndaj kohës.

II

Po i strukesh nga mbrapa një perdeje të rëndë,
të harruar nga koha e nga njerëzit.
Një perdeje të rrudhosur e të shëmtuar,
që plot hile ta mbulon fytyrën
e ta zbulon kurrizin.

Përtej dritës

Mizorisht përtej dritës
shet shpirtin e lodhur,
kalimtari i rruginave të pluhurosur,
të shkelura me këmbë djajsh,
të shtypura pa fre.
I çmenduri të shenjtët i takon
në ngrysje të arsyes së tij,
mbështillet në një grusht gruaje,
dritë argjendi shkëlqyes,
për ta lënë tokën si lakmitari,
dashnori më i fundit që ballë
s'i bëri dot këputjes së qiellit të zi,
pa një të vetmin yll në flakë.
Përtej kupës së qiellit,
frymë merr një dritë e mekur...

Përndijim

Përndijim hyjnor vaji i zi
i kokëmbuluarës mëmë — tmerrit,
që bimëve pa fryt u kanoset,
si gjinjve dhe shpresave të vobekta
të një gruaje skelet.
Sikur dikush syrin t'ia hedhë,
qoftë nga më mizori,
që të mbërthehen në afsh e pasion
prej të çmendurish, pa zemra,
veç gjak,gjak që u buçet
si një luftë e pistë ndër vena.

Nata e parë

Gjethet e një mimoze i falin
këngëgrishëses së gjinkallave harmoninë e humbur
që lidh rruga e pakryer e një shpirti,
momentet e tij për në dëshpërim.

Drunjtë prej kohësh kanë marrë esencë loti,
netët si dimërake i përjeton njerëzia.
S'ka prag ku nuk ka trokitur ankthi,
si një prijës ambicioz që ndien se po humb kurorën.

Në rrathë zjarri gëzojnë qeniet, prodhime cirku.
Për shpirtin tim të brishtë,
pajtova dy vajtojca në prehrin e një legjende,
dy vasha i ula për xhamadanë forcash.

Diku më pret kthesa më e gjatë,
përtej, në një shesh, do të kalojë natën e parë
jeta ime..
mes gërmadhash të vjetra
e atyre të reja.

Nata e fundit

Shqiponjat vajtojnë esencën mistike të gjeneratave.
Unë duhej të isha episodi i fundit
i një toke të vrrarë nga fate të pamëshirshme,
shkruar nga vetë njerëzimi.
Duhej të isha engjëlli i fundit,
i prangosur në zinxhirë ajri të çmendur,
e fundit pikë dëshire.
Ora e fundit e magjive,
kryqi i fundit i shpresës,
vdekja e fundit...
Esenca mistike e gjeneratave zhduket me vajin.

Rreth autores

Ardita Gjeçi ka lindur në Lezhë. Poezia ishte si një furtunë në jetën e saj dhe sfida më e madhe ishte të kthente vështrimin drejt kësaj furtune, pa ia humbur veçantësinë, ndonëse ka 20 vjet që ka ndodhur.

ISBN 979-8-89686-539-1

9 798896 865391